

دانشگاه گیلان

وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش استان گیلان
معاونت آموزش و پرورش شهرستان میناب

CIVILICA

علل افت تحصیلی دانش آموزان از منظر روانشناسی

محمد داود احمدی حیدری^۱

۱- کارشناسی ارشد روان شناسی بالینی

Ehsanabdollahzae96@gmail.com

چکیده

یکی از مشکلات شایع نظام های آموزشی در بسیاری از کشور های جهان ، پدیده واماندگی تحصیلی است. این مشکل از دیر باز گریبان گیر نظام آموزشی کشور ما نیز بوده است پژوهش حاضر به مطالعه و بررسی رابطه بین عوامل آموزشی و افت و راه کارهای آن می پردازد. در این مقاله به ترتیب معنای واماندگی تحصیلی ، خسارت های ناشی از واماندگی تحصیلی ، عوامل موثر بر واماندگی تحصیلی ، برنامه های کوتاه و درازمدت جهت جلوگیری از کاهش واماندگی تحصیلی ، بیان مسئله و راهکارهای مربوطه ، واماندگی تحصیلی و روشهای ایجاد انگیزه درسی در دانش آموزان آمده است نتایج تحقیقات نشان میدهد که بین عوامل آموزشی و واماندگی تحصیلی رابطه مثبت وجود دارد در راه تحقق این برنامه ، باید توجه دقیقی به علایق و استعداد های دانش آموزان صورت گرفته و این استعدادها در مسیر درست شکوفایی خود قرار گیرد . زیرا عدم توجه به نیازها و استعداد های دانش آموزان، علاقه و انگیزه آنان را برای آموختن از بین برده و این عدم علاقه بازتاب نامطلوبی بر نتایج کار داشته، میزان واماندگی تحصیلی را زیاد میکند.

کلیدواژه ها: افت تحصیلی، پیشگیری افت تحصیلی، دانش آموزان

مقدمه

کاربرد اصطلاح وا ماندگی تحصیلی یا اتلاف در آموزش و پرورش، از زبان اقتصاددانان گرفته شده و آموزش و پرورش را به صنعتی تشبیه می کند که بخشی از سرمایه و مواد اولیه را که باید به محصول نهایی تبدیل می شد، تلف کرده و نتیجه مطلوب و مورد انتظار را به بار نیاورده است. البته کاربرد اصطلاح قصور و واماندگی در تحصیل مطلوب تر است. وقتی صحبت از واماندگی تحصیلی می شود، منظور تکرار پایه تحصیلی در یک دوره و ترک تحصیل پیش از پایان دوره است. به عبارت دیگر واماندگی تحصیلی شامل جنبه های مختلف شکست تحصیلی، چون غیبت مطلق از مدرسه، ترک تحصیل قبل از موعد مقرر، تکرار پایه تحصیلی، نسبت میان سنوات تحصیلی دانش آموز و سال های مقرر آموزش و کیفیت نازل تحصیلات می شود. منظور از واماندگی تحصیلی کاهش عملکرد تحصیلی و درسی دانش آموز از سطح رضایت بخش به سطح نامطلوب است. واماندگی تحصیلی یعنی دانش آموز در هنگام تحصیل بعد از یک دوره موفقیت تحصیلی یا متوسط، به تدریج ظرفیت یادگیری او کاهش یافته و یا تکرار پایه تحصیلی داشته باشد. به طور کلی نمرات او نسبت به ماه قبل یا سال های قبل سیر نزولی محسوس از خود نشان می دهد.

واماندگی تحصیلی به عنوان شاخص اتلاف آموزشی، از نظر مفهوم عام به هر گونه ضعف در سوادآموزی و یا وجود بیسوادی گفته می شود. اما از نظر مفهوم خاص عبارت از محقق نشدن انتظارات آموزشی و شکست در اهداف آموزشی است و نا بسامانی در فرآیند یاددهی - یادگیری را در برمی گیرد.

ناکامی های تحصیلی به شکل گریز از مدرسه، تجدیدی، مردودی و ترک تحصیلی به منصف ظهور می رسد.

تاریخچه واماندگی تحصیلی